

© Adnan Sokol

PROF. GÜLER
ERTAN

Büyükçekmece Belediyesi
Sanat Danışmanı

GÜNÜMÜZ TEKNOLOJİSİNİN GETİRİLERİ VE GÖTÜRDÜKLERİ

GENELDE fotoğrafın geçmişine bakıldığı zaman; isteyen herkesin, fotoğrafı kendi anlatım diline göre yaratma özgürlüğü olduğunu görmekteyiz. Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, insani değerleri ve gerçek mutlulukları yaratan kavramlar yok olmaya başladı. Doyumsuz bir yaşama doğru, gittiğimiz bu ortamda; sosyal, kültürel ve manevi değerlerimizi yaşatmak, onları geleceğimiz olan gençlere aktarmak gerekmektedir.

Çünkü sağlıklı bir gelecek, ancak; bunların nesilden nesile aktarılması ile sağlanabilir. Bir milletin, sağlıklı olarak ayakta kalabilmesi, sosyal, kültürel ve manevi değerler olarak; sevginin, saygının ve her türlü sanat dalının yaşantılara dahil olması ile gerçekleşebilir. Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk; bu konudaki görüşlerinden birini; “Sanatsız kalan bir milletin, hayat damarlarından biri kopmuş demektir” sözü ile vurgulamıştır.

Fotoğraf sanatını herkes, kendi bakış açısı ile yorumlamaktadır. Bu konudaki iki farklı sanatçının bakış açısını sizlerle paylaşmak istiyorum:

“Temel tanımlarının dışında,
1) Fotoğraf bir hobidir. Çoğu insanın, asıl işinin dışında, fotoğraf çekme, basma ve sunma hobisi vardır.

2) Günlük hayatın meydana getirdiği streslerden ve problemlerden insanı uzaklaştıran bir psikoterapi yöntemidir. Gerçekten insan, fotoğraf

Genelde fotoğrafın geçmişine bakıldığı zaman; isteyen herkesin, fotoğrafı kendi anlatım diline göre yaratma özgürlüğü olduğunu görmekteyiz. Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, insani değerleri ve gerçek mutlulukları yaratan kavramlar yok olmaya başladı.

ile uğraşırken, problemlerinden uzaklaşmaktadır.

3) Anıları, olayları ve çağı, sonraki kuşaklara aktaran bir belgedir.

4) Kültür, sanat, tarih, eğitim, çevre bilinci gibi değerlerle beslenen bir iletişim yöntemidir. Çünkü çekimden önce, çekerken, çekimden sonra mutlaka okuyorsunuz, insanlarla iyi iletişim kurmak zorundasınız.”⁽¹⁾ (Ömer Yağlıdere)

“Bir fikrin fotoğrafını çekmeyi seviyorum. İroniyi, mizah ve eleştiriyle harmanlayarak fotoğrafımın merkezine oturtmaya çalışıyorum. Elbette içinde yaşadığımız toplum, bizi sarıp sarmalayan dünya, yeterince malzemeyi sağlamıyor da değil. Mesele şu; Tüm bu malzemeyi fotoğrafın diline nasıl çevireceğiz? Adeta ‘görsel bir tercüme’ mümkün mü? Benim fotoğrafla kurduğum ilişki, işte böyle bir düşünce ikliminde yeşeriyor. Olay, durum ve şey’lerin, fotoğrafın alanına girdiklerinde ‘Gerçek’le kuracakları yeni ilişki’ ne olacak? Daha da önemlisi; bu kurguyu yapan fotoğrafçının, bir önceki gerçek’le yeni ‘gerçek’ arasındaki görsel ilişkiyi kurarken takınacağı tavır ne olmalı? Ben safımı ‘eleştirel kurgu’dan yana alıyorum. Ürettiğim ‘yeni fotoğraf’ı bana armağan eden durum’a olan hürmetimin! büyüklüğü, ‘yeni fotoğraf’ımın da etkisini belirliyor. Yani benim için ‘kurgusal fotoğraf’,yaşadığımız rezil dünyaya teşekkür etmekten başka bir şey değil.”⁽²⁾ (Ufuk Kıray)

- (1) Fotoğrafımızda 1960’tan Günümüze, Prof. Güler Ertan, Leyla Emektar, Alternatif Yayıncılık, 2017, İstanbul
(2) Dikkat Fotoğraf Çekebilir “Toplumsal meseleler üzerine eleştirel fotoğraflar”, Ufuk Kıray, Bellek Sanat Yayınevi, 2017, İstanbul

Günümüzde yaşanan en önemli sorunlardan biri de tüketim ekonomisinin, reklam aracılığı ile tüketiciyi bir şekilde, önemli olduğuna inandırması ve yeni bir ürünün pazarlamasıdır. İşte bu durumun fotoğraftaki en belirgin örneklerinden biri de “selfie” isimli çekim tekniğidir. Bir kol mesafesinden ya da belirli uzunluktaki bir çubuk uzaklığından fotoğraf çekme alışkanlığını getiren bu teknik ile çekilen fotoğrafların; perspektif bozukluklarını ve diğer kompozisyon hatalarını, fotoğrafı çekenler göremiyor ve de önemsemiyorlar.

Teknik bilginin dışında, bu fotoğrafları içerik olarak çözümlediğimizde ise şöyle bir sonuca varılmaktadır:

Eskiden, “Biz” diye bir kavram vardı. Ama şimdi bu kavram “Ben” oldu. Burada amaç; sadece “Ben”i vurgulamak, “Ben bu kişilerle beraberim, şuradayım, şunu yapıyorum ve bu karedeki herkesten

ön plandayım, bu karenin içinde benim dışımda bulunan her şey ve herkes yalnızca birer objedir,” mesajının izleyiciye aktarılmasıdır.

Elbette günümüz teknolojisinde kullanılan cep telefonları ile fotoğraf çekmek, gerek haber, gerekse görüntülü iletişim açısından, aynı zamanda ekonomiklik ve zaman kazanma açısından çok yararlıdır. Fakat tüm bu olumlu yanları, fotoğrafın teknik olarak barındırması gereken özelliklerden, içerik olarak taşıması gereken mesaj ve anlamdan yoksun kalmadan değerlendirmek sonucunda bu fotoğrafların da niteliği artacaktır. Bir fotoğraf karesini,

değerlendirirken; “Mesajı var mı?” ve “Bu mesaj nasıl vurgulanmış?” sorularını irdelemek gerekmektedir. Tabii ki doğru değerlendirmeleri etkileyecek olan; bakan kişinin altyapı bilgi birikimidir. Bu bilgi birikimi; görsel ve estetik sezgilerimizin tümünde bir tür ortak görüş oluşturur. Bu, sadece eğitim düzeyimizdeki farklılıklara bağlı değildir. Aileden gelen birikim ve çevre ile gerçekleşen etkileşim de burada büyük önem taşımaktadır.

Sıradan eleştirilere ise; “Bunu nereden çektin?” veya “Hangi makine ile çektin?” soruları örnek gösterilebilir. İnsanlar; ne fiziksel, ne de zihinsel olarak eşit yaratılmamışlardır. Ancak, araştırma, öğrenme tutkusu, azim ve istikrarla çalıştıklarında belirli bir yere gelebilirler ve altyapı bilgi birikimlerini geliştirebilirler. İnsanın gelişime açık bir canlı olması ve bu gelişimin ancak doğru eğitim ile gerçekleşebilecek olması ise bizlere eğitimin önemini bir kez daha hatırlatmaktadır. ❗

Günümüzde yaşanan en önemli sorunlardan biri de tüketim ekonomisinin, reklam aracılığı ile tüketiciyi bir şekilde, önemli olduğuna inandırması ve yeni bir ürünü pazarlamasıdır.